

VI. CAUSA.
Sexta dat infames, delatos atque forenses.
Quinque Quaestiones sexta Causa.
 1 Non accusabunt infames Simonialem.
 2 Accusans verbo non vincis simplice, Praeful.
 3 Querere iudicium numquam debes alienum.
 4 Externi veniant, si sit sententia difcors.
 5 Si cadit accusator, erit reus exoneratus.

VII. CAUSA.
Septima Pontificem tangit cathedram repetentem.
Dua Quaestiones septima Causa.
 1 Praefule viventi, nullus det Pontificatum.
 2 Nec cathedram repetit Praeful, quam sponte reliquit.

VIII. CAUSA.
Octava legitur desertio Pontificalis.
Quinque Quaestiones octava Causa.
 1 Vult Jus ne statuat Succesorem sibi Praeful.
 2 Nullus amicorum mihi profit ut eligat inde.
 3 Detur ab Electo vitandi cautio damni.
 4 Linquendus non est, nisi sit sententia Praeful.
 5 Ad dimissa redire nequis, Papae sine scriptis.

IX. CAUSA.
Solvere nona vetat alienos, atque ligare.
Tres Quaestiones nona Causa.
 1 Bannitus Praeful nequit Ordinis esse minister.
 2 Alterius patriae Clerum tondere vetamus.
 3 Pontificis Clerum Primas non ordinat ullum.

X. CAUSA.
Dena dat, in sacra quid fumat Episcopus aede.
Tres Quaestiones decima Causa.
 1 Basilicae Juri subduntur Pontificali.
 2 Ecclesiae nullus Praeful fructus alienet.
 3 Nil praeter solidos praefumat querere binos.

XI. CAUSA.
Praefigens Undena forum ligat, atque relaxat.
Tres Quaestiones undecima Causa.
 1 Non coram Laico Clericus productur ullus.
 2 Officii punit tales suspensio culpae.
 3 Seu bona, seu mala sit sententia, dico timendam.

XII. CAUSA.
Ecclesiae res ac proprias Bisfena docebit.
Quinque Quaestiones duodecima Causa.
 1 Clericus hic aliquid proprium prohibetur habere.
 2 Accipiens vel emens res Ecclesiae sibi reddat.
 3 Linquas Ecclesiae totum, quod habebis ab illa.
 4 Ex re communi quaestias divide terras.
 5 Si fortasse voles testari, de proprio des.

XIII. CAUSA.
Tertia post decimam decimas & funera tractat.
Dua Quaestiones decimatercia Causa.
 1 Ecclesiae danda baptismali decimae sunt.
 2 Tempora longa trahunt jus funeris & decimarum.

XIV. CAUSA.
Improbata usuras post denam quarta voraces.
Sex Quaestiones decima quarta Causa.
 1 Quisque potest licite sua querere, dummodo non plus.
 2 Pro propria valet Ecclesia quis testificari.
 3 Si tulerit plus quam dederit quis, tenus habetur.
 4 Non petat usuras Laicus vel Clericus ullas.
 5 Ex male quaestis elemosyna non fit egenis.
 6 Si male parta tenet, dignè non ponitur ullus.

XV. CAUSA.
In Dena quinta furor & mulier memorantur.
Octo Quaestiones decima quinta Causa.
 1 In furia penam non des: nam fat furor urget.
 2 Pro patrociniis non querat munera Clerus.
 3 Solà voce nequis condemnari mulieris.
 4 Nulla die Domini tractari causa probatur.
 5 Infami detur purgatio probra negandi.
 6 Extorquenda Rei poenis confessio non est.
 7 Solus non tollit Praeful quem praestat honorem.
 8 Ordine non sumpto tua te probra facta repellant.

XVI. CAUSA.
In sexta decima praebent Monachi Sacramenta.
Septem Quaestiones decima sexta Causa: & in ea quinta Quaestio tertium locum occupat.
 1 Dantur in hac Monachi pastores Ecclesiarum.
 2 Pleno possessas dabit Abbas jure capellas.
 3 Jure soli Ecclesias non rectè vindicat Abbas.
 4 Temporis Ecclesiae tollit praescriptio jura.
 5 Haec quadragesima dabit domibus jus religiosi.
 6 Ufurpans sine iudicio rem, deciderit a re.
 7 Si dedit Ecclesiam Laicus, non hanc retinebis.

XVII. CAUSA.
Septima post decimam prohibet dissolvere vota.
Quatuor Quaestiones decima septima Causa.
 1 Nulli facta Deo liceat dimittere vota.
 2 Gonfaldus tenuit sua quae dimiserat aeger.
 3 Abbas ad propria Monachum numquam sinat ire.
 4 Cum redit illicitè quae contulit illa manebunt.

XVIII. CAUSA.
Fratribus Abbatem bis nona dat instituentium.
Dua Quaestiones decima octava Causa.
 1 Si Monachus fiat Praeful: bona parta bipartit.
 2 Instituit Praeful Abbates a grege lectos.

XIX. CAUSA.
Dat Decima nona Praeful Clero Monachatum.
Tres Quaestiones decima nona Causa.
 1 Pontifices Clerum non impediunt monachandum.
 2 Praefule nolenti claustrum bene Clericus intrat.
 3 Multus Canonicos Canon prohibet monachari.

XX. CAUSA.
Bisfena pueri traduntur Religioni.
Quatuor Quaestiones vigesima Causa.
 1 Quem pater offert, si placet exit cum sit adultus.
 2 Extrahit a claustrum puerum pater illic, si vult.
 3 Cogitur invitus nemo retinere cucullam.
 4 Strictius ad claustrum Monacho transire licebit.

XXI. CAUSA.
Ter septena docet vestes gestare decentes.
Quinque Quaestiones vigesima prima Causa.
 1 Prima sit ex titulo: sit commendata secunda.
 2 Praefule Ecclesiam sine scriptis nemo relinquat.
 3 Haec prohibet Clero tractare negotia seclii.
 4 Vestibus hic elaris inhibetur Clericus uti.
 5 Si proprium linquas censores, sis anathema.

XXII. CAUSA.
Jurantes falsum damnat bisfena secunda.
Quinque Quaestiones vigesima secunda Causa.
 1 Peccat perjurus, non jurans quando necesse.
 2 Non est perjurus jurans veluti putat esse.
 3 Pare majori quamquam malus esse putetur.
 4 Debetur jurata immutari, turpia si sint.
 5 Si perjurare cogis, perjurus haberis.

XXIII. CAUSA.
Bisfena terna tractantur bellica gesta.
Octo Quaestiones vigesima tertia Causa.
 1 Ex justa causa multis licet arma movere.
 2 Pro rebus licite bellum geritur repetendis.
 3 Jus est dum laeis focis succurritur armis.
 4 Inferri vindicta valet, quae crimina purget.
 5 Occidens Judex perversos, inde meretur.
 6 Ad bona praecipunt compelli Jura malignos.
 7 Ecclesiae rebus sunt Haeretici belligeri.
 8 Si sis de Clero, tu numquam bellandi esto.

XXIV. CAUSA.
Haereticorum nomina bisfena decima.
Tres Quaestiones vigesima quarta Causa.
 1 Si sis Haereticus: tua sit sententia nulla.
 2 Sunt post facta Mali nonnumquam corripienti.
 3 Ob domini labem non damnetur domus ejus.

XXV. CAUSA.
Bisfena quinta sunt privilegia tacta.
Dua Quaestiones vigesima quinta Causa.
 1 Tuta sit Ecclesia, quam lex privata tueretur.
 2 Et si subsequitur lex altera, derogat illi.

XXVI. CAUSA.
Bisfena sexta sunt Sortilegi reprobati.
Septem Quaestiones vigesima sexta Causa.
 1 Qui ventura sciunt per sortes, sortilegi sunt.
 2 Peccat qui scriptis vel Sortibus addita querit.
 3 A Peris reprobè sumunt exordia sortes.
 4 Quatuor his species Varro fert fortibus esse.
 5 Cessent Sortilegi, ne sint anathemate stricti.
 6 Quando necesse subest, victos à Praefule solves.
 7 Aegris non dentur poenae, sed notificentur.

XXVII. CAUSA.
Edocet an sponsas ducant ter nona voverentes.
Dua Quaestiones vigesima septima Causa.
 1 Si solenne fuit, dirimit connubia votum.
 2 Sponsum sponsa, virum non uxor deserit umquam.

XXVIII. CAUSA.
Bisfena octava Gentiles nubere nolces.
Tres Quaestiones vigesima octava Causa.
 1 Inter Gentiles connubia dicimus esse.
 2 Deferat uxorem vir Christum despicientem.
 3 Vir post Baptismum reliquam ducens, bigamus fit.

XXIX. CAUSA.
Conjugium servile tenet vigesima nona.
Dua Quaestiones vigesima nona Causa.
 1 Connubii vires persona dissipat error.
 2 Infamia cui nuptis, dimittat libera servum.

XXX. CAUSA.
Terdena claret cognatio spiritualis.
Quinque Quaestiones vigesima Causa.
 1 Fonte levans proprium puerum non vincula solvit.
 2 Infantes prohibet Jus conjugium celebrare.
 3 Tu naturalem non jungito spirituali.
 4 Non mihi jungatur compatris conjugis uxor.
 5 Federa non fiant clandestina conjugiorum.

XXXI. CAUSA.
Terdena prima moeche polluta negatur.
Tres Quaestiones trigesima prima Causa.
 1 Ni certis causis moecham bene ducit adulter.
 2 Invitam sponso non det nam pater ulli.
 3 Tunc nisi consensum dederit: reliquo bene nubit.

XXXII. CAUSA.
An meretrix nubat, tangit terdena secunda.
Octo Quaestiones trigesima secunda Causa.
 1 Turpia linquentem bene ducit vir meretricem.
 2 Obstat conjugio sacro complenda libido.
 3 Liber avus neptem sponfat servo patre natam.
 4 Illicito prolem coitu quareat sibi nullus.
 5 Non sine mente caro fertur violata puella.
 6 Non valet uxorem moechus vir linquere moecham.
 7 Non aliam ducas uxore superstitè primam.
 8 Non duc Gentilem si spondeat esse fidelem.

XXXIII. CAUSA.
Terdena terna friget, compunctio, votum.
Quinque Quaestiones trigesima tertia Causa.
 1 Si vir sit gelidus, ab eo sejungitur uxor.
 2 Nubere moecha potest moeche, sejungitur marito.
 3 Queritur an crimen purget contritio sola.

TRACTATUS DE PENITENTIA
habens septem Distinctiones hic inseritur.
 1 GRATIA Caestis contritis crimina delet.
 2 Perditur hic Divinus amor: non in Paradiso.
 3 Poenam peccator bene pro vitis iterabit.
 4 Ista probat dimissa semel peccata redire.
 5 Ut purus fias, pro crimine plurima volvas.
 6 Crimina Presbytero proprio dici, qui sapiens sit.
 7 Tandem letus erit, qui continue gemet illic.
 8 Redeamus ad quartam Quaestionem vigesima tertia Causa.
 9 Reddito temporibus poscenti debita sacris.
 10 Mens utriusque nisi sit, non bene continet alter.

XXXIV. CAUSA.
Terdena quarta nubit vivente marito.
Dua Quaestiones trigesima quarta Causa.
 1 Morte viri dubia quae nuptis, adultera non sit.
 2 Reddatur primo conjunx hac nupta secundo.

XXXV. CAUSA.
Cognatos gradibus numerat trigesima quinta.
Decem Quaestiones trigesima quinta Causa.
 1 Cognatam ducat propriam pro conjuge nemo.
 2 Omnes uxoris consanguineas reprobabis.
 3 Cupula septennis gradibus talis prohibetur.
 4 Hic gradum numerus atates respicit orbis.
 5 Ponitur hic truncus cum ramis, ut docet Arbor.
 6 Edocet in testes assumi Sexta parentes.
 7 Filius esse nequit, incertu qui genitus sit.
 8 Diffensat solus cum junctis sanguine Papa.
 9 Non bene sejuncta connubia prisca reformes.
 10 Non consanguineis prolem viduae dato primi.

XXXVI. CAUSA.
Ultima de raptis tractabit Causa puellis.
Dua Quaestiones trigesima sexta Causa.
 1 Raptum committes per vim rapiendo puellam.
 2 Haec tibi jungetur, purgato crimine raptus.

DECRETO TERTIA PARS ADJUNGITUR,
qua est de Consecratione, quinque Distinctiones continens.
 1 Consecrat Ecclesias, Missasque canit tibi prima.
 2 Sacra tractat panis Sacramenta secunda.
 3 Tertia dat ferias: & post jejunia ponit.
 4 Tempora Baptismi Distinctio quarta notavit.
 5 Frontes confirmans dabit ultima pneuma beatum.
 6 Explicunt Verjus pecunias, quibus satis clarè univèrsalis materia Decreti comprehenditur.

NUMERUS AC MATERIA CAUSARUM ET QUESTIONUM.
Quaestiones Causarum sunt CLXXII.
 Quae sitio centplex, & septuagesima duplex
 Est in Causarum Tractu rite notata.
 Quot Quaestiones habeat qualibet Causa, ostenditur per quinque
 carmina sequentia: in quibus sunt tot dictiones quot sunt Causae,
 scilicet XXXVI: & qualibet dictio Causam unam representat. Prima
 dictio primam Causam: secunda secundam, &c. Item quot sunt
 literae in qualibet dictione, tot sunt Quaestiones sub illa Causa per
 illam dictionem representatae. Verbi gratia: prima dictio, scilicet
 Discere, quae primam Causam representat, septem habet literas:
 & hoc significat primam Causam septem Quaestiones continere.
 Secunda dictio est Causarum, ubi sunt octo literae: ad denotan-
 dum quod secunda Causa habeat octo Quaestiones, & sic de aliis.
 Adverte tamen, quod superior numerus significat Causas, & in-
 ferior Quaestiones.

VERSUS.

1	2	3	4	5
7	8	11	6	6

Discere causarum quarumlibet ordine membra
 6 7 8 9 10 11 12 13 14
 5 2 5 3 3 3 5 2 6
 Optes ut doceo: sed non sis desus, & anceps.
 15 16 17 18 19 20 21 22
 8 7 4 2 3 4 5 5
 Instanti dabitur quod tu vis, quod petis illud
 23 24 25 26 27 28 29 30
 8 3 2 7 2 3 2 5
 Efficies. Res id famatum te dat ad omnes:
 31 32 33 34 35 36
 3 8 5 2 10 2
 Ufu doctrinae totum si constituas te.

Carmina subiecta eandem prorsus materiam complectuntur, neque sunt sententia salubris expertia.
 Tempora labuntur verantibus indita formis.
 Dives te laded, res tua, nam miser es.
 Sperne fluentia, respice: cras ea non tibi sumes.
 Multa recondis, cur? ut moriens ea des.
 Da celer: est liquidum tutum, da preveniens te.

Do. Baptista de sancto Blasio in repetit. prima Rubrica Decreti dicit Canones esse ter mille & nonaginta, ponens tales Verjus.
 Si numeres cautè, ter mille Capitula Lector,
 Atque decem novies Decretum continet in se.
 Causae Decreti sunt triginta sex.
 Sub magni longa Decreti parte secunda
 Sex & triginta Causas reperire licebit.

Causae ipse XXXVI. patent per XXXVI. vocabula, in septem
 subjectis Versibus posita: ex quibus non tantum numerum, sed
 etiam principalem materiam cujuslibet facile cognosces. Quilibet
 quinque vocabula complectitur, dempto ultimo, qui sex habet.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10

Simon a appellat b spoliatus c teste d libello e.
 11 12 13 14 15
 Infames f vivens g successor h solve i regendo k.
 16 17 18 19 20
 Cenfuram l testor m funus n foenus o furiosus p.
 21 22 23 24 25
 Monachus a occidit b abbates c claustra d volentes e.
 26 27 28 29 30
 Commendat k jurans l pugnas m haeresis n violatas o.
 31 32 33 34 35 36
 Sortilegus q sponfis d infidis e serviat f inquis g.
 Moecha h coit i mente k dubitans l gradibus m rapiente n.

SECUNDA PARS DECRETI, UBI TRACTANTUR
Causae: quia longe prolixior & difficilior est reliquis, ideo d'igentius pro ejus cognitione elaborandum est. Uivus professus obsecratem paucis eucidatam conspiciet, quisquis hic impressa diligenter annotaverit.
 a 1 Simon. Simoniacus est, & peccatum committit, qui spiri-
 tualia vendit. Damnantur Episcopi per pecuniam
 facientes Ordinationem; & tunc lepram, non officium conferre
 dicuntur. Simoniacorum Sacramenta effectum gratiae non habent.
 Sacerdotes digniores facilius quam reliqui à Deo exaudiuntur. Et
 ibi de dignitate verbi Christi, quod ejus corpori equiparatur,
 cap. interrogo. Et in fine de crimine concussionis tractatur.
 2 Simonia committitur, si pro ingressu Monasterii pecunia exi-
 gatur, vel exacta perfolvatur. Ecclesiastica stipendia accipere non
 debet qui bonis patrimonialibus sustentari potest, c. Clericos.
 3 Simonia an committatur, si Praebendae emanant. Investitura
 Ecclesiae à Laicis fieri prohibetur, c. Salvator.
 4 Simonia paterna, an sit ignorant filio nociva: & ibi tractat-
 ur an pro crimine unius alter penam patiatur.
 5 Simoniacè acquirita Ecclesia per patrem, an possit per filium
 licite obtineri. Item an possit filius fungi Ordinatione, quam pa-
 ternà pecunia est affectus.
 6 Simoniacus est, qui pecuniam largitur, ut eligatur.
 7 Simoniaci in ordine malè accepto penitentiam agere non
 possunt: & ibi principaliter tractatur, an ab haereticis redeuntibus sint
 in suis Ordinibus & Dignitatibus recipiendi: & quod Decreta pos-
 sunt temperari; & Canones quandoque relaxari.
 b 1 Appellat. Appellare non est opus à sententia à non suo
 Judici lata: quia talis sententia nulla est, c. in
 primis circa fin. & in prima q. hujus II. causa principaliter tra-
 ctatur, an ordo Judicarius sit in manifestis observandus: & quod
 excommunicatio non est ferenda antequam causa fuerit examinata,